



**R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V I Š J E
D E L O V N O
I N S O C I A L N O
S O D I Š Č E**

VDSS Sodba Pdp 677/2019

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2020:PDP.677.2019

Evidenčna številka: VDS00032882

Datum odločbe: 15.01.2020

Senat: Ruža Križnar Jager (preds.), mag. Tanja Pustovrh Pirnat (poroč.), Silva Donko

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: nadurno delo - odpravnina - denarna terjatev - sodno varstvo - evidenca - delovni čas

Zveza: ZEPDSV člen 6, 7, 7/1, 12, 18, 19, 19/1, 19/2.. ZDR-1 člen 79, 79/2, 79/3, 79/4, 144, 144/2, 200, 200/4.

Jedro

Za toženko kot delodajalca je veljala obveznost voditi evidenco delovnega časa za svoje delavce (prvi odstavek 7. člena ZEPDSV v zvezi s točko c 6. člena tega zakona, 3. alineja 12. člena ZEPDSV, 18. člen ZEPDSV), pri čemer je določeno, da se dokumenti s podatki o delavcu, za katerega se preneha voditi evidenca o izrabi delovnega časa (z dnem, ko mu preneha pogodba o zaposlitvi, prvi odstavek 19. člena ZEPDSV), hranijo kot listina trajne vrednosti (drugi odstavek 19. člena ZEPDSV). Toženka je bila torej dolžna evidenco delovnega časa tožnika hraniti, njene pritožbene navedbe, češ da utemeljeno ni pričakovala, da bo kateri izmed delavcev s tožbo zahteval plačilo iz naslova plače, pa niso upoštevne.

Izostanek izrecne pisne (formalne) odredbe, ki je sicer predvidena v drugem odstavku 144. člena ZDR-1, ne vpliva na utemeljenost tožnikovega zahtevka iz naslova nadurnega dela, saj je bilo delo v urah, za katere zahteva plačilo, opravljeno zaradi zahtev dela oziroma delodajalca, toženka pa je bila s takšnim delom seznanjena.

Izrek

I. Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijani del sodbe sodišča prve stopnje.

II. Tožena stranka sama krije svoje stroške pritožbenega postopka, tožeči stranki pa je dolžna plačati stroške odgovora na pritožbo v višini 466,65 EUR z zakonskimi zamudnimi obresti od poteka izpolnitvenega roka do plačila, v roku 15 dni, pod izvršbo.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je toženki naložilo plačilo regresa za letni dopust v višini 988,24 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 131,62 EUR od 2. 7. 2014 do plačila, od 790,73 EUR od 2. 7. 2015 do plačila in od 65,89 EUR od 2. 7. 2016 do plačila; višji zahtevek za plačilo zakonskih zamudnih obresti pred 2. 7. v posameznem letu je zavrnilo (točka I izreka). Naložilo ji je plačilo stroškov prevoza na delo in z dela v višini 142,28 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 20,10 EUR od 19. 5. 2014 do plačila, od 27,97 EUR od 19. 9. 2014 do plačila, od 34,24 EUR od 19. 10. 2014 do plačila, od 20,22 EUR od 19. 11. 2014 do plačila, od 15,30 EUR od 19. 12. 2014 do plačila in od 24,45 EUR od 19. 6. 2015 do plačila; višji zahtevek v višini 286,03 EUR je zavrnilo (točka II izreka). Naložilo ji je plačilo razlike v plači za posamezne mesece od februarja 2014 do januarja 2016 z zakonskimi zamudnimi obrestmi po obračunu davkov in prispevkov; posamezni mesečni zneski razlike v plači in dnevi, od katerih tečejo zakonske zamudne obresti, so razvidni iz izreka sodbe (točka III izreka). Naložilo ji je plačilo odpravnine v višini 464,66 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 1. 2. 2016 do plačila; višji zahtevek v višini 117,35 EUR je zavrnilo (točka IV izreka). Naložilo ji je, da tožniku plača pravnne stroške v višini 2.395,61 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od poteka izpolnitvenega roka do plačila (točka V izreka).

2. Zoper ugodilni del točk od II do IV izreka in zoper odločitev o pravnih stroških v točki V navedene sodbe se iz vseh pritožbenih razlogov pritožuje toženka. Navaja, da je sodišče prve stopnje pri odločanju upoštevalo napačne podatke v evidencah delovnega časa, ki jih je predložil tožnik. Zmotno je ugotovilo dejansko stanje. Tožnik je tožbo vložil šele po dveh letih od prenehanja delovnega razmerja pri toženki, v času trajanja delovnega razmerja plačilnim listam ni ugovarjal. Očitno si je v času trajanja delovnega razmerja enako kot toženka razlagal določbe pogodbe o zaposlitvi, ki višje plače ne upravičujejo. Plača, kot jo je upoštevalo sodišče prve stopnje, je v očitnem nesorazmerju s plačami v gospodarstvu. Višina plače se mesečno spreminja, odvisna je od števila delovnih ur v posameznem mesecu. Predložene evidence delovnega časa so neverodostojne, nekatere s strani tožnika niso podpisane. Sodišče prve stopnje se do neskladij ni opredelilo. Tožnik je listine predložil prepozno. Toženka evidenc delovnega časa nima več, ker tožbe ni pričakovala. Zaupala je v delavce, vključno s tožnikom. Toženka bi predložene evidence delovnega časa, če ne bi bile podpisane, zavrnila. Tožnik se je za proste dni sam dogovarjal, nadurnega dela mu toženka ni odredila. Imel je neenakomerno razporejen delovni čas. Priči A.A. in B.B. sta potrdili, da viškov ur ni bilo. Sodišče prve stopnje nima ustreznega znanja, da bi odločalo o utemeljenosti zahtevka po višini, moralo bi izvesti dokaz s sodnim izvedencem finančne stroke. Dokazno breme glede dejstev, ki utemeljujejo zahtevek po višini, je na tožniku. Toženka je ves čas zatrjevala, da so obračuni v plačilnih listah točni. Prisojena odpravnina je napačno izračunana. Sodišče prve stopnje je zahtevku nekritično sledilo. Zmotno je odločilo o pravnih stroških, ker ni upoštevalo delnega uspeha strank v postopku. Tožniku je neutemeljeno priznalo stroške za sestavo pripravljalne vloge, saj je z vlogo predložil le listine. Pri odločanju bi moralo upoštevati vrednost odvetniške točke, kot je veljala v času oprave posamezne odvetniške storitve. Toženka pritožbenemu sodišču predlaga, da izpodbijani del sodbe razveljavi in zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje. Priglaša stroške pritožbe.

3. Tožnik v odgovoru na pritožbo prereka navedbe toženke. Navaja, da je bil pri toženki zaposlen na delovnem mestu varnostnik. Toženka mu ni plačala vseh terjatev iz delovnega razmerja - ni mu plačala regresov za letni dopust, plačo in stroške v zvezi z delom mu je plačala v prenizkih zneskih. Nadur mu ni plačala kot tudi ne dodatkov k plači. V dokaz svojih navedb je tožnik predložil evidence delovnega časa, ki jih je sam vodil, čeprav je sicer dolžnost vodenja evidenc delovnega časa na strani delodajalca. Na strani toženke je bilo dokazno breme, če je podatkom v evidencah delovnega časa nasprotovala. Tožnik ni bil

dolžan sproti ugovarjati plačilnim listam, če je prejemal prenizko plačo, denarne terjatve lahko uveljavlja neposredno pred pristojnim delovnim sodiščem. Sodišče prve stopnje je pri odločanju uporabilo pravilno materialno pravno podlago, svojo odločitev je ustrezno utemeljilo. Toženka se v pritožbi neutemeljeno zavzema za izvedbo dokaza s sodnim izvedencem finančne stroke, izvedbe tega dokaza pred sodiščem prve stopnje ni predlagala. Sodišče prve stopnje je tožnikov izračun preverilo, toženka višini vtoževanih zneskov sploh ni konkretizirano ugovarjala. Iz pogodb o zaposlitvi, ki sta jih sklenili pravdni stranki, je jasno razvidno, da je bila med njima dogovorjena osnovna plača v višini 850,00 EUR. Dodatki k plači ne morejo biti zajeti v osnovni plači. Tožnik je do njih upravičen, delo je opravljal v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa. Ni imel neenakomerno razporejenega delovnega časa, nikoli ni imel manka ur. Kot je izpovedal pred sodiščem prve stopnje in kot sta potrdili priči C.C. in B.B., so varnostniki pri toženki opravljali delo preko polnega delovnega časa. Do plačila za to delo je tožnik upravičen, tudi če mu ga toženka ni pisno odredila. Upravičen je do odpravnine, pri izračunu katere se upoštevajo plače za mesece od novembra 2015 do januarja 2016. Sodišče prve stopnje je pravilno odločilo o pravnih stroških, ustrezno je upoštevalo, da tožnik ni uspel le v 2 %. Priznalo mu je za pravdo potrebne stroške. Tožnik pritožbenemu sodišču predlaga, da pritožbo kot neutemeljeno zavrne in potrdi izpodbijani del sodbe sodišča prve stopnje. Priglašča stroške odgovora na pritožbo.

4. Pritožba ni utemeljena.

5. Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijani del sodbe v mejah razlogov, navedenih v pritožbi. V skladu z določbo drugega odstavka 350. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP; Ur. l. RS, št. 26/99 in nadalj.) je po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 1., 2., 3., 6., 7. in 11. točke, razen glede obstoja in pravilnosti pooblastila za postopek pred sodiščem prve stopnje, ter 12. in 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP ter na pravilno uporabo materialnega prava. Pri tem preizkusu je ugotovilo, da sodišče prve stopnje ni storilo navedenih absolutnih bistvenih kršitev določb pravnega postopka kot tudi ne drugih kršitev, ki jih izpostavlja pritožba. Dejansko stanje je pravilno in popolno ugotovilo ter pravilno uporabilo materialno pravo. Pritožbeno sodišče se strinja z dejanskimi ugotovitvami in pravnimi stališči sodišča prve stopnje.

6. Tožnik je s tožbo uveljavljal zahtevke iz naslova stroškov prevoza na delo in z dela, plače ter odpravnine. Gre za denarne terjatve iz delovnega razmerja, ki jih lahko delavec neposredno uveljavlja pred pristojnim delovnim sodiščem, kot je določeno v četrtem odstavku 200. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1; Ur. l. RS, št. 21/2013 in nadalj.). Tožnik za dopustnost sodnega varstva (in utemeljenost zahtevkov) ni bil dolžan predhodno podajati zahteve za varstvo pravic ali ugovora (zoper plačilne liste), kot zmotno meni toženka v pritožbi.

7. Tožnik je s tožbo predložil evidence opravljenega dela oziroma delovnega časa, na prvem naroku za glavno obravnavo pa je predlagal izvedbo dokaza z vpogledom v kopije namiznega koledarja, na katerega si je dnevno beležil ure opravljanega dela. Po sklepu sodišča prve stopnje, sprejetem na naroku, je nato listine predložil v s strani sodišča dodeljenem roku. To je pravočasno (prvi odstavek 286. člena ZPP, prvi odstavek 286.a člena ZPP). Sodišče prve stopnje je utemeljeno upoštevalo podatke v predloženih evidencah delovnega časa. Na podlagi ocene izpovedi tožnika in zaslišanih prič C.C., B.B. in A.A. je ugotovilo, da so evidence delovnega časa na obrazcih, ki jih je pripravila toženka, in da jih je tožnik izpolnil na podlagi podatkov, navedenih v namiznem koledarju. Nasprotij med vsebino evidenc delovnega časa in podatki iz namiznega koledarja sodišče prve stopnje pravilno ni ugotovilo, kot je pojasnilo v obrazložitvi (točka 8), drugačna pritožbena zatrjevanja niso utemeljena. Toženka neutemeljeno odreka verodostojnost predloženim listinam. Sodišče prve stopnje jim je utemeljeno sledilo, pri čemer je pravilno kot bistveno izpostavilo, da je za

toženko kot delodajalca veljala obveznost voditi evidenco delovnega časa za svoje delavce (prvi odstavek 7. člena Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti - ZEPDSV; Ur. l. RS, št. 40/2006, v zvezi s točko c 6. člena tega zakona, 3. alineja 12. člena ZEPDSV, 18. člen ZEPDSV), pri čemer je določeno, da se dokumenti s podatki o delavcu, za katerega se preneha voditi evidenca o izrabi delovnega časa (z dnem, ko mu preneha pogodba o zaposlitvi, prvi odstavek 19. člena ZEPDSV), hranijo kot listina trajne vrednosti (drugi odstavek 19. člena ZEPDSV). Toženka je bila torej dolžna evidenco delovnega časa tožnika hraniti, njene pritožbene navedbe, češ da utemeljeno ni pričakovala, da bo kateri izmed delavcev s tožbo zahteval plačilo iz naslova plače, pa niso upoštevne. Prav tako neupoštevne so njene navedbe, s katerimi izpostavlja, da na nekaterih listinah ni tožnikovega podpisa (to predloženim evidencam delovnega časa ob odsotnosti listin, ki bi kazale na drugačne podatke, ne odreka verodostojnosti). Navedbe, da so bili delavci dolžni morebitna neskladja med evidencami delovnega časa in podatki v plačilnih listah takoj sporočiti vodstvu toženke in da toženka nepodpisanih evidenc delovnega časa ni sprejela, ampak jih je zavrnila, pa so pritožbene novote (prvi odstavek 337. člena ZPP).

8. Višino osnovne plače tožnika pri toženki je sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo iz predloženih pogodb o zaposlitvi, v katerih je jasno določeno, da ta znaša 850,00 EUR in da je delavec poleg osnovne plače upravičen do dodatkov k plači. Glede na takšno jasno pogodbeno določbo toženka neutemeljeno navaja, da so v osnovni plači zajeti dodatki k plači. Prav tako neutemeljeno izpostavlja višino plač v gospodarstvu (dejavnosti varovanja ali pri njej), saj to ni bistveno.

9. Toženkine navedbe, ki jih ponavlja v pritožbi, da je imel tožnik neenakomerno razporejen delovni čas in da mu dela preko polnega delovnega časa ni pisno odredila, je utemeljeno zavrnilo že sodišče prve stopnje. Na podlagi predloženih pogodb o zaposlitvi je pravilno ugotovilo, da je za tožnika načeloma veljal delovni čas, ki je bil enakomerno razporejen, na podlagi predloženih evidenc delovnega časa pa, da tožnik v nobenem mesecu ni imel manka ur (da bi se ure preko polnega delovnega časa sploh lahko prerazporedile). Prav tako pravilno je utemeljilo, da izostanek izrecne pisne (formalne) odredbe, ki je sicer predvidena v drugem odstavku 144. člena ZDR-1, ne vpliva na utemeljenost tožnikovega zahtevka iz naslova nadurnega dela, saj je bilo delo v urah, za katere zahteva plačilo, opravljeno zaradi zahtev dela oziroma delodajalca, toženka pa je bila s takšnim delom seznanjena (prim. odločbe Pdp 1118/2015, Pdp 773/2016, Pdp 419/2017, Pdp 185/2017). Da s strani toženke zatrjevano dejstvo, da je na posameznem delovišču delo opravljalo več delavcev (varnostnikov), zaradi česar ni prihajalo do viškov ur, ne drži, je pravilno ugotovilo sodišče prve stopnje na podlagi ocene izpovedi tožnika in prič C.C. in B.B.. B.B. ni izpovedal, da je delal med 180 in 190 ur mesečno, kot neresnično prikazuje pritožba (ampak med 190 in 200 ur), je pa o tem izpovedal kot priča zaslišani A.A., vendar je sodišče prve stopnje kljub takšni izpovedi utemeljeno verjelo tožniku in pričama C.C. ter B.B., saj je njihova izpoved o urah, opravljenih preko polnega delovnega časa, potrjena s predloženimi listinami, konkretno evidencami delovnega časa.

10. Tožnik je zahtevke za plačilo razlik v plači postavil na podlagi izračuna ob upoštevanju osnovne plače v višini 850,00 EUR in podatkov, ki so razvidni iz evidenc delovnega časa. Sodišče prve stopnje je izračunu utemeljeno sledilo, pri čemer toženka višini zahtevka sploh ni konkretizirano ugovarjala, kar ne nazadnje priznava sama v pritožbi. Zmotno je njeno pritožbeno stališče, da zadošča, da je zahtevku ugovarjala po temelju. Ob izostanku konkretnega ugovora zoper višino zahtevka, tožnik ni bil dolžan dodatno dokazovati tožbenega zahtevka po višini. Sodišče prve stopnje zato utemeljeno ni izvedlo s strani tožnika predlaganega dokaza s sodnim izvedencem finančne stroke, pri čemer se toženka v pritožbi niti ne more zavzemati za to, da bi bil ta dokaz izveden, saj ga sama sploh ni predlagala.

11. Sodišče prve stopnje je tožniku utemeljeno prisodilo odpravnino na podlagi tretjega odstavka 79. člena

ZDR-1, pri čemer je pri izračunu osnove pravilno upoštevalo povprečno mesečno plačo delavca za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev (četrti odstavek 79. člena ZDR-1), torej plačo za mesece od novembra 2015 do januarja 2016. Toženka se v pritožbi neutemeljeno zavzema za to, da bi se upoštevala le plača, kot je bila tožniku dejansko obračunana in izplačana z njene strani v teh mesecih (v prenizkih zneskih). Sodišče prve stopnje je pravilno upoštevalo plačo, do katere je tožnik v teh mesecih upravičen ob upoštevanju v pogodbi o zaposlitvi določene osnovne plače in dodatkov k plači. Toženkina pritožbena navedba, da je sodišče prve stopnje nekritično sledilo zahtevku tožnika, nima podlage v podatkih v spisu, saj je s strani sodišča prve stopnje izračunana in upoštevana osnova nižja od osnove, iz katere je izhajal tožnik.

12. Odločitev o pravnih stroških pred sodiščem prve stopnje pravilno temelji na tretjem odstavku 154. člena ZPP, po katerem lahko sodišče odloči, da mora ena stranka povrniti vse stroške, ki jih je imela nasprotna stranka, če nasprotna stranka ni uspela samo s sorazmerno majhnim delom zahtevka in zaradi tega niso nastali posebni stroški. Kot je sodišče prve stopnje pravilno utemeljilo v obrazložitvi sodbe, tožnik v sporu ni uspel v višini približno 2 % (natančno 2,17 %), pri čemer je uspeh v postopku pravilno izračunalo iz vrednosti spornega predmeta 18.609,85 EUR, kot znaša zahtev, in ne iz zmotne vrednosti 17.655,75 EUR, kot jo je navedel tožnik v tožbi. Tožniku je v okviru za pravdo potrebnih stroškov (prvi odstavek 155. člena ZPP) utemeljeno priznalo stroške za sestavo dveh pripravljalnih vlog (pripravljalni vlogi z dne 4. 9. 2018 in z dne 27. 5. 2019), saj se je z njima opredelil do navedb toženke v odgovoru na tožbo oziroma njeni pripravljalni vlogi z dne 15. 5. 2019. Za vloge, s katerimi je tožnik sodišču le predložil dokaze, mu je prav tako utemeljeno priznalo stroške v nižji višini (po 50 točk), kot jo določa Odvetniška tarifa (OT; Ur. l. RS, št. 2/2015 in nadalj.). Kot vrednost odvetniške točke je pravilno upoštevalo 0,60 EUR, ki je veljala v času odločanja sodišča prve stopnje (Sklep o spremembi vrednosti točke; Ur. l. RS, št. 22/2019).

13. Ker niso podani s pritožbo uveljavljani razlogi in ne razlogi, na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti, je pritožbeno sodišče pritožbo tožene stranke zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo izpodbijani del sodbe sodišča prve stopnje (353. člen ZPP).

14. Odločitev o pritožbenih stroških temelji na prvem odstavku 165. člena ZPP. Toženka, ki s pritožbo ni uspela, sama krije svoje stroške, tožniku pa je dolžna po načelu uspeha v postopku (prvi odstavek 154. člena ZPP) plačati za pravdo potrebne stroške (prvi odstavek 155. člena ZPP) ob upoštevanju OT. Pritožbeno sodišče je tožniku priznalo stroške odgovora na pritožbo v višini 625 točk in 2 % ali 12,5 točke materialnih stroškov, skupaj 637,5 točke ali 382,50 EUR, z davkom na dodano vrednost pa 466,65 EUR.

Datum zadnje spremembe: 20.05.2020